

DÜŠEVNI LIST

Mesečne verske novine.

Vu Iméni prěkmurske evang. šinorije reditel
i vödávnik: FLISAR JÁNOŠ, Murska Sobota.

Rokopisi se morajo v Puconce pošilati.

Ček računa št. 13,586; imé „Düševni list“ Puconci.

Cejna na cejlo leto 20 Din., v zvönstvo 30 din.,
v Ameriko 1 Dol., edne numere 2 din.

Izhaja ednók na mēsec.

Naprejplačilo gorivzeme vsáki ev. dühovnik i vučitel.

**„Za tébe se vmárjamo cēli dén
i tak se držimo, liki na klánje
valon ovcé. Ali vu vsej eti ob-
ladüjemo po tom, ki nás je
lübo.“** (Rim. 8, 36–37.)

So tō nej plemenite reči? Ne postáne nam lice erdēce od sráma, gda je vu vüsta vzememo? Mi: vmárjani! Mi: na smrt držáni, kak na klánje valon ovcé! — Pavel je lahko gučo etak od sébe. On je od mržnje ti židovov vu stálnoj smrtnoj nevarnosti bio, je bio zbiti, kamenüvani i neprestanoma pregánjani, samo záto, ár je Kristuša, kak jedinoga Rešitela i Zveličitela batrivno nazveščávo pred všem lüdstvom. Njegov cēli žitek, njegova cēla mōč i krv je ete jedini cil slüžila. Tak je bio naslednik svojega skrižanoga Gospodna i je občinstvo meo vu Njegovom trplēnji. Ali eta trplēnja puna stáva ga je nej činla za bojzljivoga i cágloga. Nasprōtno, on obláda vso cáglost, stráh i žalost i tō z velikov radostjov. On zná, ka ga Kristuš lübi, nezgovorno lübi i tō ga vözdigne više vsega trplēnja i bolezní.

Bratje i sestre, ka pa mi? Či bi se ednók od nás etakši áldov od lübézni i spoštüvanja, ali pa spoj sloboščína i krv želēla, kak tō dnes vu Rusiji i Špánskom vidimo, smo té gotovi na takše áldovpřinášanje? Lübiamo na telko Kristuša? Stojimo vu takšoj zahválnosti k Njemi, za naši grēhov volo na križ prebitomi, da smo gotovi njegov križ nositi? Ne bojimo se dostakrát za Kristuša volo trpeti i ne čini

nás za cágle, či se nam trplēnja protijo za vere volo? Ne čini nam brige naša slaba mōč i naše bojzljivo srcé, da trüdni postánemo i smo gotovi Kristuša zatajiti? Gvüšno, vsi zroki so pōleg, naj se vu našem srcej ne vüpamo. Ali mi se smemo vu srcej onoga vüpati, kí je vékši od našega srcá i koga mōč se vu našoj slabosti skončati ščé. Od Njegove lübézni okōlivzēti smēmo notriidti vu trplēnje za volo Kristuša z vüpanjem, ka se naša trplēnja gotovnost vu tom vöskáže, da bomo z volöv nosili vsakši dén i vörno on križ, šteroga Gospōd na nás položi. Trplēnje nás vtrdni vu veri.

Po razrešitvi Nanteskoga Edikta od XIV. Henrik časara 1658, je med vnógimi drügimi tüdi eden velkopoštüvani, takzváni „Parlamentski Advokát“ J. le Fevre, zgrábleni i do smrti na gályerobstvo obsodjeni bio. Da je na gályi za volo betegüvanja nej mogo dugo vözdržati i odprávlati to močno délo, so ga v Marseille odpelali i tam vu edno kmično temnico vrgli, gde je do svoje smrti, přek petnájet lét mogo poménkávati. Vu toj žalostnoj i sramotnoj stávi je dönok dostakrát meo čase nebeskoga veseljá. Ednók etak piše: Či erčém, ka sem včasi tak zadovolen i blájženi, ka niti ne mislim na mojo strašno stávo, té samo istino právim. Vu trplēnja šōli se navči človek mrēti za svetske násladi, sam sebi i sebičnosti. Tü si človek z Bogom zgučávlé vu molitvi, štera je obramba za te verne i trōšt tim mantrnikom. Vu njej najde srcé vse, ka samo želé i natelko

bole se briga z Stvoritelom, nakelko menje posla má z stvorjenjem.“ Gvůšno, nezaostánejo vŏ tůdi vŏre skůšávanja. Od toga etak piše: „Bog me ne kaštiga z nikšega drůgoga zroka volo, nego samo záto, naj me prŏti ves svĕta i pekla za blajženoga čini. Ta vsamogŏča rŏka, štera je eto delo začnola, tůdi dokonča. Jaz se držim mojega odkůplenjá po Kristuši i obečanja mojega Bogá. Vse od Jezuš Kristuša vůpam, od mojega odkůpitela. Tŏ je moj trŏšt, ka ete veliki vráč odvzeme vse moje bolečine. On me je ešče nigdár nej odvrgo. On me je té isko, gda sem ga jas nej nej isko. On me je prŏti mojoj okornosti i cáglosti za branitela pravice včino. Ostavo bi on zdaj mené té, gda jas Njega iščem i z cĕlov močjov želém Njemi slůžiti?“

Či je vu mojem dũgom živilĕnji kaj gvůšnoga pŏstalo, té je eto: „Trdi grád je naš Bŏg“ i naj se borijo lůdjé ešče tak preveč za vero, jaz zdržim mojo oblůbo: „Jezuša neodpůstim.“ — Hindenburg.

*

Bŏg se nájbole srdi tĕ, gda muči.

Luther.

*

Čti i razširjavaj Důševni List!

Trĕ deklin hištŏria.

Pisala Gyarmathy Žigmondova. — Poslovenčo Flisár Ján oš, vp. vučitel.

(Nadaljávanje.)

III. Čarna deklina.

6

I či bi Zádynalova, ta lĕpa plávoga obráza mama, mesto toga, ka je sáma sebĕ z tĕm trápila, zaká sta njĕnivi dvĕ čĕri nĕ obĕ v edno formo lĕpivi, si tak mislila, ka je z nĕ lĕpe deklina tůdi mogŏče vrlo žensko zgájiti i z toga, ka je Irma nĕ tak lĕpa, kak Margitka, nezhája tŏ, ka najnesrečna bode i pŏleg toga zdravoga mišlĕnja bi ravnala decĕ zgojo i tůdi vĕrstva vsa du govánja i ŏpravice, teda nebi trpĕla toga di vatnoga betega, nervoznosti mantre i pri njĕnoj hiži nebi tak zmožna grátala tá tůhínska fajta, ona francůška vučitelica.

Eta zavřta, pravico glasĕča samica je li hi-

Tvoja biblia.

HÁRI LIPŔT, ev. dũhovnik.

Rĕč tvoja je posvĕt nogam mojim i svetlost na stezi mojoj. (119 Žolt. 105).

Na biblijsko nedelo bi rad tri pitanja postavo pred vsákoga evangeličanskoga človeka dũhovĕst.

Prvo pitanje: Jeli máš biblio? Bojazljivo postavim pred tĕbe tŏ pitanje. Mogŏče boš zavolo toga pitanja razžaljeni. Priznam, da pravico máš do toga, ár je tŏ tákše pitanje za evangeličanskoga človeka, kak čĕ bi nikák tŏ pítalo od méne, jeli mam glávo? Kak je brezi gláve nemogŏči živi človek, rávno tak je nemogŏči evangeličanski človek brezi biblie. Biblia je mati reformácie. Lutherovoga verepoprávľanja, fundament našega čistoga evangeličanskoga vadlůvľanja, našega dũhovnoga žitka vsákdenĕjnji krůh, vodĕči posvĕt na stezi našega zemelskoga žitka, svĕto vezalo z Bŏgom bodŏče naše skůpnosti. Z bibliov i v bibliji živilĕmo, brezi i zšůn njĕ prejdĕmo.

I vseedno geridenem tŏ pitanje vsákomi evangeličanskomi človeki. Ali v tom pitanji ne pitam tŏ, jeli jeste v tvojoj hiži biblia, nego tŏ, jeli ti osĕbno máš svojo posebno biblio? Drági kinč je edna družínska biblia, štero sin, ali hĕi herbĕjo po svoji starišaj, v štere biblie držínsko kroniko sta tvoj oča, ali mati z trepetajŏčov rokŏv notrizapisala tvojeja živilĕnja vsáke zname-

tro spoznála svojo gospŏ; na tom je bila, naj ožmĕča njĕno briganje, zniči vu njĕ on máli trŏšt, šteroga je ešče méla vu sebi te, gda je ona k hiži prišla. Gda je Zádynalova od edne prišlekojce tůdi mogla čůti, ka njĕ je čĕi grda, neprijĕtna, hůdo stvorĕjenje, je vu důši pobita grátala, kak teški križ má i tak je nĕ bila čůda, čĕi se je tĕm več žalostila. „Človeče srdĕcĕ je tákše, kak mlínski kamen, čĕi pšĕnĕco siplejo pod njega, jo namelo semele, čĕi ga pa práznoga nihájo se vrĕti, sam sebĕ zdrůzga“. — Zagvůšno so mamu tůdi samo za lĕpo gájili, záto nevidi vu žitki nika drůgo, kak tŏ preminŏčo parĕtko. Pa od obráza lepote ešče jáko dosta lĕpoga i dobroga jeste na svĕti! Ali z toga dosta lĕpoga i dobroga se malo náide pri tákšoj hiži, gde samo na ta zŏnĕšaja mislijo.

Pri žitka večĕri tůdi kak krotek posvĕt pozlači on stári pár tam vu farof: zide žnjega tĕma dvema deklinoma tůdi. Rĕdno vučenje je bár

nite dogôdke, ali ki pa biblio prav iz srcá lü b', on more meti tüdi svojo posebno biblio. Če je ešče nemaš, tak se pašči i spravi si jo, naj bude tüdi tebi vsákdenéšnji krüh.

Drügo pitanje: Gdê je tvoja biblija? Mogôče v hiži na trámi počiva, od šterec jo letno samo li ednôk dolivzemete, gda hižo belite i malo žnjê práh dolizbrišete. Ali mogôče je v lado, v omár zaprêta, naj nišče ne more do njê priti, ár v toj knigi držiš, če máš, banke, dávnêe čeke, pogodbe, različne sklepe i drüga písma, štera so potrebna za tvoje vsákderéšnje živlênje. Mogôče tam počiva na polici v družbi detektivski románov i drügi nikajvrédni knig. Ali jo pa tam nájdemo v prvoy, v prednoj lépoj hiži na stol položeno samo za lepôto, kak za lepôto obêsimo na stêno edno-edno lépo sliko, ali na stol prestrêmo ročnoga dela eden lépi prt.

Tô je niti edno nê vrédno i nê primerno mesto za biblio. Biblija vsigdár tam more biti na vsákdenéšnjega žitka stôli, tam more biti v tvojoj rôki, v tvojem srdci. Bôg nam je biblijo za krüh, za hráno dao, naj jo núcamo, naj sebi, svojoj družini vsáki dén vlomimo eden falat z toga blagoslovenoga krüha, naj jo čtêmo, naj po njénom včênjê delamo i živêmo. Jeli je tvoja biblija na tákšem mesti?

Tréte pitanje; Kakša je tvoja biblija? Mogôče je lépa, nôva, tákša kak či bi zdaj prišla vö iz trgovine, tákša na šteroj se vidi da páziš na njô, da jo milüješ, da jo preveč malo núcaš.

pretrgnoti trbelo za stároga dühovnika betega volo, ali deklini sta záto tá šle vsáki dén i včási sta tam ostale do késnoga večêra.

Golôbje so že na sedala odišli i na kmičnoj nébi so se záčale zvêzde bleščiti.

— No, deca, sedmo si esi na eto málo stolico dolí; tü mam jas šegô vsáki večêr sedeti, ár se od etec vse okôli vidi néba. Glédajmo bár êno pênbêlo, slabe sveklošče nébe tekočino: tisto je mlêčna pôt . . .

— Jeli bár, gosp. dühovnik, tista je pelala Čaba králevskega mladénca? — je pítala Irma.

— Tô je moje dête, edna lépa fabula, pripovêst. Mlêčna pôt z millio i z millio zvêzd stojí i jestejo zvêzde tom tüdi, gde se kmična vidi néba; ono krpo med mlêčne pôti vrêkami imenújemo vogelnik i nigda so tô mislili od njega, ka je vse samo čarna votlina brezi konca; pa je tá votlina tüdi puna z-zvêzd millíárdjami, vnogo, vnogo svetámi, samo, ka je tê sveklost

Ali mogôče zê raztrgane táble má, listi se zê ne držijo vküper, po vnôgi stráni je dosta podčrtanoga i vmês napisanoga, na ništerni mêtaj se pa slêdi skúz vidijo. Pred Bôgom so nê lépe rêsan lépe i nepoškodüvane biblije, nego tiste ponücanê, raztrgane biblije, na šteri se rêsan vidi, da jih njihov lastnik dostakrát prelísta, čté i núca. Jeli je tüdi tvoja biblija tákša?

Lübéni brat i sestra! Na biblijsko nedelo si misli na tô, da je biblija nê mrtva kníga, nego živa Boža rêč i premišlávaj si od toga, če bi se tvoja biblija ednôk cglásila, ka bi právla, ka bi govorila od tébe? Na biblijsko nedelo naj vsáki evangeližánec proba napisati sebi eto nálogo: Če bi moja biblija gučati zálala, ka bi právla od méne?

Nôta: *Kristuš mi je moj žitek.*

515. Ostani, Jesuš, z nami Oh z miloščov tvojov, Naj nás svêť nepremága Z grehom i jálnostjov.

2. Ostani s svêťov rečjôv Z nami, Odküpitel, Vu zemelskom vandranji Bojdi naš voditel.

3. Ostani, žítka Svetlost, Posvêť nam Tí bojdi V živlênja temnoj nôči Vedno nás Tí vodi.

4. Ostani z blagoslovom Z nami, Bôg zmožnosti i smilúj se nam, gda smo Potrebni pomôči.

5. Ostani naš branitel I naša zásloba, Naj nás hüdi svêť nigdár Dolí neobláda.

6. Ostani k-nam z vernostjov, Boj z nami naveke, Da verni ostánemo, Ne odámo vere!

ešče nê prišla do nás, pa znábidi, ka že od več millio lét prihája . . . No, ali tô so ešče jáko daleč bodôča dugovánja od detečêga prerazmênja . . . Ali glédajte bár ono sveklo bliščêčo zvêzdo tam prêk törma: tisto je Venus, našega podnébja edna lépa biodêča zvêzda. Ona je tüdi eden tákši svêť, kak je ete naš svêť i kí tam prebivajo, onim se naša zemla ešče bole jákša vidi, kak nam Venus, ár je zemla vékša od Vénusa.

— Kak nebi bila vékša, gosp. dühovnik, vêm je tisto samo edna mála zvêzdica.

Dühovnik je pobôžao Margitke plávo glavô:

— No glédajta, tam jeste edna mála zvêzdica, žučkastí je njê posvêť, glédajta ednáko prêk, obrí gyegyedna vrihka, vidita?

— Či tak, ka je bole žúta od ovi, te jo vidim, — erčé Margitka.

Vše poti vodijo k ednomu cili: k Bogi.*)

1.

Na vsakše pitanje se dobi samo eden právi odgovor.

Oh Bog, či li Tebe mam, nemáram za nebo, ni za zemlo! (Žolt. 73, 25.)

Znanost nam nemre dati odgovora na pitanje, odkec smo mi ljudjé, kama idemo i zakaj smo eti na zemli. Té pilot se težko orientira v eroplani brezi kompasa, té brezi lampaša potü vajoči človik se v kmičnoj noči hitro zgübi. Ali je s tem človekom kaj nači, šteri ide v življenje? Odkec — kama — zakaj? Ali mo mogao sam skončati svoj zemelski bežáj?

Eta pitanja so rávno tak potrebna, liki dihanje i jesti, liki skrb za vsakdenešnji kríh, liki skrb ednoga mládoga verta, ka si poiáče pošteno ženo. Človek bi rad najšo na to svoje življenje med nébov i zemlov, med zibelkov i grobom eden odgovor, on bi rad najšo cio svojega življenja i smísel vsega, ka se okoli njega godí. V jezero pitanjaj, v neskončani oblíkaj, na vsakšem vogli i v vsakšoj minuti se zglásijo eta pitanja. Kelko mišlenj, kelko odgovorov, kelko vgonitk se pred nami odpira!

Što nam dá právi odgovor?

*) Za vsakšo numero „Düševnega Lista“ nameram poslati edno raspravo, v šteri ščem razna aktualna pitanja postaviti v svetlost Kristušovoga evangelioma. (Veselilo bode reditelstvo i čtenjáre. Red.)

— Tá mála žučkasta zvézda se Jupiter zove i jezero štiristókrát je vékša od naše zemlé . . . i od naše zemlé ona sveklost, štera se je te začnola idti, gda se je Kristuš naródo, je ešče nê prišla do one zvézde . . . Ali te drúge večére si več bodemo zgovárjali od oni čüdni dugovánj, od šteri se znanosti dnes dén ešče samo sômní, tečas pa glédajmo gori na obernás pokrító nébo i on nebeski pesvét nás naj vči Bogá moliti i z pozníznostjov pokleknoti doli pred vsega stvorjénja nastaviteľom.

Nižterno minuto so glédali zvézde, teda je Irma spregovorila:

— Gospon dühovnik báči, vö povém, ka čütim, ali naj mi nezamêrijo . . .

— Moje dête, tó pa rávno rad mam, gda stoj tak guči, kak čüti.

— Gosp. dühovnik báči, néba je jáko lépa i tüdi rada mam one vnóge zvézde, pa mēsec, ali, vište, dónok dosta bole rada mam ograd,

Znameniti francoski državľjan Clemenceau je med svetovnov bojnov povedo francoskomi národi ete reči: „Ona dežela, ki se bori za svoje življenje, ne sme meti 36 misli; ona slobódo má samo edno misel.“ Ali se ne borimo tüdi mi vsi za naše življenje, pa naj se bije ete boj na verskom, narodnom, socialnom, ali na kakšem šteč drúgom polji? Ali je to samo luksus, či mi ščemo zgoraj imenüvanim pitanjom do dna priti? No ja, mogoče bi što pravo, ka se s takšimi pitanji samo mladina zabavlja, ona má navádo, ka dvomľjive reči na den privleče, ka prazna mesta po knjigaj z vprašanji izpolni, ka šče fundamentume našega žitka zrahljati. Ali tüdi ona mora živeti ravnotak, kak vsaki drúgi človik, pa naj bode stari ali mladi, čeden ali nespameten, bogatec ali srmak. Tü se nejde telko za pitanja, kak pa na právi odgovor na vsa eta pitanja.

Nika nam ne pomaga, če mi mamó sto različne misli i sto različne poti, liki mi vsi nücamo samo edno misel i edno pot — s Clemenceau jem povédano: Mi nücamo edno mesto, z šteroga lahko mi prav glédamo na svét i življenje. Zdaj mi prihajajo na misel reči ednoga profesora, ki je začno svoje naprejdavanje z nasledüvajúčimi rečami: „Moja gospoda, jas ne mislim svojega naprejdavanja z vsej strani razsvetľiti, liki samo z edne strani i ka je trnok vážno: samo z edne prave strani.

sprotolëtje, mlako i vu njê juvčáre plavati, vu gnězdi cvičkajúče fiíce; Selló i Čillag žerbéti . . . Jáko, jáko rada mam té i nikak nemrem zapópádnoti, ka bi one mále zvézde tak velké bílé, kak eden svét, ali tó vidim, ka je stršnjóv grád vsáki dén vékši, te mále lastvice z zljájóčmi klünčecom čakajo mater, i jáko se veselijo, da njim edno edno žüževko prinesé; juvčára tak lepó plavata, potom pa v trávi počívata i tó je vse tak lepó . . . Dosta, dosta jeste lepoga vu ogradi, na pôli, ali nika je nê lepše, kak gda Selló i Čillag bežita, potom gor zdígneta nogé i tak prosita cukér; či bi je oni, gosp. dühovnik vidli, kak me lepó glédata, nigdár nebi pozábili!

— Znam, jas tüdi jáko rad mam natüro ino stvaré i što té ľübi, nigdár nebode čüto vótlosti. Ali zdá že nébo tüdi tak rad mam . . .

— Prehladiš se, starko! — erčé fararca.

Za tó se ide, ka mi ščemo živet i najti pravo pot v našem življenji. Seveda leži pred nami dosta misli i dosta poti i dostakrat se je težko odločiti, po šteroj bi hodili. Poglednimo samo edno prasto priliko: Kokol je za mišljenje kmeta največša smét, štere se komaj bráni; za ednoga fabrikanta pa je kokol draga rêč. Skuze pomenijo ništernim žalost, drugim veselje. Na svét s pravoga mesta gledati i s pravoga mesta zgrabiti — to bi naj bila naša dužnost.

Gde je to pravo mesto, gde so te prave misli?

Gda se človek za vsem tem spítava, se nika čúdnoga dogaja. Dogodi se naimre to, ka na mesto človeka spítavajo nas rêči, štere so okoli nas, ka nas pita naše življenje i den, šteroga potrošimo: Ka delaš ti z menov? Mi bežimo skoz življenje i kak deca se čúdíjemo: odkec — kama — zakaj? Te se pa naednok svét obrne i mi smo tisti, šteri moremo odgovor dati, na štere pribežijo vsa eta pitanja? Što nas pita? On, šteri nam je dao življenje i nam dopústo, ka gledamo ete nezmerni svét, šteri nam razloči vsakši den kmico od sveklošče, šteri zna napraviti z nas ljudi, ki lebko poslúhšajo, gučijo, se veselijo, jočejo, se znajo poniziti i zvisiti; šteri nas je stvoro za ljudi z slobodnov volov, ki se lahko odločijo, ka ščéjo napraviti z svojim življenjom. Jas sem dobo to življenje kak eden boži dar; ali ga naj v nemar zapravim, ali komi drugomi šenkam? Komi?

Mi se moremo odločiti, kak bodemo gledali na eto življenje, kak ga ščemo potrošiti, mi si moremo zvoliti tisto meso, s šteroga lahko pregledamo naš šorš. Eta naša stáva, v šteroj smo mi prisiljeni, ka se moramo odločiti, kak ščemo živet i po kakšoj poti ščemo hoditi v našem zemelskom žítki, nam to svedoči, ka jeste nad nami edna močna roka, ki nas k toj odločitvi prisili. Za našim zemelskim žítkom se nahaja Bog. On je tisti, šteri nas pita, pred šteroga pitanja se vsi naši odgovori vkúper zrušijo. Samo tam, gde stojimo mi pred Bogom, se nahajamo na pravom mestu, samo od tam lahko poglednemo v dno našega življenja. Samo tú, pa ovak nindri! Či stoj pri fotografiranji svoj aparat na krivo drži, teda dobi túdi krive kèpe. Ravnotak dobi krive misli vsakši človek, šteri ne gleda s pravoga mesta na svét i življenje. Na pravom mestu stati, vednako stati, v onoj od Boga želečoj odločitvi se nê potúlit — to se pravi živet. O da bi vsi lúdje gori najšli eto mesto! Teda bi bili vsi edne misli, vse lúdi bi prehodo samo eden dúh bože lúbezni, bože istine i bože pravice. To nika ne pomaga, če se človek pred vórskimi pitani vkúper potegne, če človek na vsakši odgovor samo kluna s svojov glavov, ka je vse dobro. Vej dobro znamo, ka nega niti edne od lúdi postavlene bože istine zvün Boga. Z njim samim, z Bogom, mamó mi delo. On nas je pozvo v ete svejt. Zato moramo mi samo njega spítavati, toga vsemogočega Boga,

— I zvön toga nika dobroga jeste tam notri: z kokotečim mlékom správlene fanke i z cukra ftičji fúčk. No, deca samo hodte i kóštajte.

— Ali nénika, dajte je kóštati z-Linov túdi, naj nás nesili domô — njê ercé mujvajóč Margitka, gladivše njê stári obráz.

— Ej! tí mála mujca, kak vö znáš zbroditi! Samo ka si zamúčila, ár Lina že pri pétoji fanki drži.

Potom so tak glédali vsáki večér z-zvêz dami nasipano nébo i te stári dúhovnik njim je na november obečao edno lépo zvêzd kápanje; tisto do túdi od etec glédali vsi navkúp. Ali te dober stavec je ji nê od tíc glédao, té je že njegova dúša tam bila na ništeroj zvêzdi i mogóče že i tó túdi zná, štero mi nigdár ne bomo znali.

'I, kí so na etoj zvêzdi vsigdár z-istinskov lúbeznostjov bili eden k-tomi ovomi, oni hitro nasledújejo svojega túváriša: ta stára fararca

nénika se je za eden mèses túdi odselila z-cvetnoga stanovánja i róže so povéhnole za njov túdi.

Tivi dvê Zadyjovivi deklini sta túdi objókale teva starca. Ta edna se je hitro potrôštala, ali ta ova njidva je nigdár nê pozábila i vsigdár je z-zahválnostjov mislila na ono lúbezen, vu štere toplóči se je otávila, kak na polojno zmrznjeni sunca trák.

Vsigdár je obarvala vu srdci ono vnôgo dobrôto, na štero je jo stári dúhovnik báči včio. I onoga dobroga včenjá nágib je zbúdo v-Irmiki znanosti želnost, ali čútila je tó túdi, ka tó želnost vu tom krôži nedoxégne. Záčala je očé knige čteti; ali té so ali vérstvene, ali politične dôbi bílé, včasí túdi eden-eden létke spis: nê je ji razmila, nê je mogla njega razmênje zapópdnoti. I ednok je etak erkla oči:

— Ájta, mi jáko malo známo. Mademoiselle túdi nevê več; či jo kaj pítam, krêga se z-menom i tó je prvle meni veseljé bíló. Pítala

poglabiti se moremo v bože poti, štere najdemo zapisane v sv. pismi. Samo teda dobimo pravi odgovor na pitanje: odkec — kama — zakaj?

Na dosta pitanj dobimo samo enostranski odgovor: Zato ka tak more biti. Ti nemreš vsakoj stvari do dna priti, ar si ti samo bože stvarjenje. Ti si proti tomi vsemogočemi Stvoriteli nébe i zemle samo edno giúpo i nêmo stvarjenje. Razmerje med Bogom i človokom je isto, liki med ednov iz zemle napravljenov posodov i človokom, štéri je to posodo napravo. Človek zna dobro, zakaj je to posodo napravo. Ta posoda pa gvúšno ne vè svojega cila, toga svojega majstra pa túdi nemre pitati; pa če bi ga že pitala, bi jo tē maister gvúšno nej razmo. Nika prisposodobnoga tomi je med nami ljudmi i stem nebeskim Stvoritelom. Ti nemreš dostakrat zvedeti svojega cila v etom zemelskom žitki, ti nemreš bože poti prebroditi. Samo edno ti preostane: Ka se božoj voli pokoravaš tak, liki svojoj lastivnoj voli, njegovo volo moraš spoznati za edino sveto i zveličitelno — to se pravi krščenik biti i na pravom mestí stati. Teda dobiš na sto i sto pitanj vsigdar samo eden odgovor: Bog! Vse je njegova vola, vse je njegovo ravanje, vse je njegovo vladanje! Samo v njem zadobiš balžam za vse svoje rane i bolečine. Samo On ti lahko posvèti s svojim evangelijem umom v kmično noč tvoje življenja!

Samo z njegovov pomočjov lahko prerazumiš globočino i veličino tvoje maloga živ-

ljenja. Vej njegova rēč je liki ogenj, liki hammer, štéri razmlati te najbolje trde pečine. Pred Bogom se nemreš ponašati s svojov pametjov. Pred njim se moraš prikazati samo z odprētimi vúhami, s poniznim i pobožnim srcem. Teda doživeš túdi ti, ka dobiš na vsakše pitanje samo eden odgovor: Oh Bog, ti si moja pečina, ti si moj rešitelj, ti si moj trdi grad . . .

N. N.

Kaj se pisale „Novine“ pod naslovom Grad.

(1938, VIII. 7.)

„Prinas je toča nekaj malo zklestila naše pridelke. Neštérni so zavreli: ka se je to prej zato zgodilo, ar se je k meglam ne zvonilo. Naš dūšni pastér zo nam pa razložili, ka so tū drūgi zroki, najmre: Bog nas kaštiga, ka ne svetimo njegovih nede! i svetkov i ka ešče po teh delamo na poli. Pa nači biti túdi nemore. Vej je pa Gospodnoga Boga nedela i svetek, či niti toga ednoga dneva njemi ne damo, šteroga si je zvoló, smo drūgoga kak kaštige ne vredni. Bog daj njihovoj reči hasek, ka do bratje evangeličanci vidli naš zgléd i se po njem ravnali, ar so i oni dužni Gospodnove dni posvečuvati.“

To mi že dobro znamo, zakaj je to bratec katoličanec napisal. Najbrž zato, ar se je najšel nekši evangeličanec v Gornjoj Lendavi, štéri je nej posvetil njihovi svetkov: Tejlóvo i Petrovo, štere je pa túdi nej dužen svetili, ar evang. sv.

sem jo, ar sem znála, ka mi nede znála povedati i záto se je tak razdrastila. Ali zdá že nečinim tak. Siromák dūhovnik so mi tak pravili, ka dobri moremo bidti k-onim túdi, kí so k-nam hūdi, záto jo več nečemerim. Ali rada bi se včila i záto či bi mi ajta i mama dovolila, bi rada vu žensko vučitelišče šla.

Oča se je lékno i malo si je premišlávo, potom njē je te čaren obrázčec spoglado.

— Vidim, ka si čedno dēte . . . Ali ka te je doségnolo?

Na ono rēč, ka je čedno dēte, njē je naednók začala čelití edna že dávno vdárjena skrovna rana. Gda njē je ednók oča pravo: „ti si hūdo dēte“, te je dōbilo rano njē čútno málo srdcé i zdá je rávno on djao potihšajōči balžam na bolēčo rano, rávno on, kí je jo vdaro. Tō je nateliko obhodilo tō deklino, ka so jo skuze pobile i nē je mogla zadržati joča. Vōnē na dvo-

rišči se je kočúja rogát zgláso i Zády je vō šō pred grofa. Grof Nádasdi je pá za konjév volo prišao i kelkokrát je prišao, či bi vsigdar kúpo, te bi v-Zádyja štali že dávno ni ednoga konja nebi biló.

Tákšega hīpa je grof vsigdar tam ostao na jūžini, ar kak je šegō meo praviti, nindri na svētí več nega tak žmáhne káve, kak pri Zády néniki milostivi. Tō se je jáko dopadnolo toj nervōznoj gospē i dokeč je grof tam bio, tekōče francuško zgovárjanje se je nē pretrgnolo z Minov, tečas je gláve bolečina túdi hēnjala.

Na drūgi dēn se je Zády dugo tanáčivao z-gospōv, z šteroga tanáčivanja je edna krepka gláve bolezen zhájala i napadnola milostivo.

Na svoje rodjēnje gizdávo žensko je jáko razdrastilo čéri nakanēnje; no tákše túdi samo Irma zná vōzbroditi! Tá deklina mené v grob správi! I k-tém prisposodobna vdérjanja so bilá

mati cerkev ovi dnevov ne predpisuje za svetke. Pa tŭdi ĉe poglednemo okoli sebe, je sami katoliĉanci nešĉejo svetiti. Ĉe toga neverjejo, naj si bratje katoliĉanci preĉitajo sledeĉe vrste: Eti v ednom nemškem mestu je na sezonskom deli nas 24 delavcev; 17 ženskoga spola i 7 moškoga, po veri nas je 10 evangeliĉancov i 14 katoliĉancov, vsi smo iz okolice Grada. Godi se nam srednje dobro. Ĉeprav smo v skoraj ĉisti evangeliĉanski državi i pri evangeliĉanskom gospodi, vse eno morejo bratje katoliĉanci svetiti svoje praznike, ker pa imajo bratje katoliĉanci, kateri so eti znami, svojo cerkev do 30 km oddaljeno i nemorejo vsake nedele v cerkev, je naš delovodja g. Bohar Ludvik zaprosil našega šefa, da dá auto za Tejlovo, da popelje v cerkev vsaj enkrat na leto katoliĉance, šteroga je tŭdi gospod drage volje dovolil.

Zjutraj ob 6. uri na Tejlovo je lepo okinĉani auto stal pred sezonsko barako. Ali na žalost, naši bratje katoliĉanci se niso dosta brigali za to božjo pot, le nekateri so vstopili na auto, žnjimi vred tŭdi mi evangeliĉanci, da si ogledamo mesto. Ne mislite pa, da so dosta služiili Bogi tisti, šteri so šli oziroma pelali trideset km daleĉ, da vidijo svojo cerkev i svojega dŭhovnika, nemoremo ravno praviti, da niso videli odznotra cerkev pa dŭhovnika, vej tŭ sem tŭdi jas napravo: ĉeprav sem evangeliĉanec, sem pokukal notri na vrata, da vidim kako

imajo bratje katoliĉanci. Ja vej njim pa tŭdi nemoremo zameriti, ĉe bi dve uri bili v cerkvi, te nebi mogli celi varaš skoz poglednoti, ka bi pa krĉmarje delali, ĉi bi preveĉ Boga molili.

Zdaj pa pŭstimo Tejlovo, pa hodimo malo naprej. Za Tejlovim pride drugi katoliĉanski svetek, tak zváno Petrovo. Vsi smo se veselili, da jutri nebomo delali. Ali zgodilo se je narobe, zapoved gospodova je bila takša: dosta je dela, moremo iti jutri delat, katoliĉanci imajo praznik, ali nemajo autoja za tŭ, da bi je v Demmin pelal varoš gledat, pa svoje teške krajcare ta metat. Zdaj so se pa bratje katoliĉanci naĉi vŭpokazali: raj ka bi pŭstili evangeliĉancem za služiiti dve marki veĉ, so šli delat znami vred z izgovorom, da nedo doma sedeli. Mi jih pa pitamo, zakaj so pa prinesli svoje molitvene knige sebov, jeli iz teh nebi doma mogli malo moliti, ĉe so tak sveti, zakaj so pa prinesli svojo ĉislo sebov? Menda zato, da so je eti že marca-meseca na cvek obesili i je decembra komaj doj zemejo, ka pavuk ležej svojo pavoĉino okoli sŭĉe. Ešĉe nesam videl, da bi je šteri vroke vzeo.

Zdaj pa, dragi bratje katoliĉanci, ne mislite, da se z etim ĉlankom norĉarimo z vas, ali z vaše vŭre, niti z vaši knjig, niti z vašega ĉisla. Tŭ sam napisal samo tistomi gospodeki, šteri je napisal v Novinaj ĉlanek pod naslovom Grad.

Svetujemo tomu gospodeki, naj v bodoĉe dobro prej premisli, kak bode kaj pisal, svoj prag naj prej pomete i za svoje grehe se naj briga, ne za evangeliĉanske. F. B. Gross Belovo, Nemĉija.

zrok náglomi obetegŭvanji. Gospŭd njĉ je telko ešĉe na znánje bio mogŭĉi dati, ka nema mŭduša vogrskoga vuĉitelja najĉti, ár njemi je vŕstiveni položáj preteški i komaj so mogŭĉi se gori držati. Ali tŭ pa više vsega želĉ, naj njemi ĉerí vogrski tŭdi kaj znáj: ĉi bár samo koliĉkáj . . . I potom, kak je vido, ka si z tŭv nervoznov ženskov nemore űmurno gŭĉati, je ništerno minuto ešĉe ĉakao, kapa ĉi se vtihša i medtĉm ĉákanjem se je spŭmeno z edne drŭge Zadyove, štera je nigdár nĉ bila nervozna i v etoj prijĉtnoj, indašnoj hiži je vĉila svojega máloga siná Bogá moliti. Na oblok je notri sijao mĉsec, mati njemi je tam sedĉla kre kraja štampeka; rávno tam je stao te máli štampek, gde so zdá cingole (zongore). Kak blájženo je bilŭ ono vrĉmen, te so ešĉe nĉ bilé nervozne ženske! Tužno se je zgledno semtá po spálnici

i nĉ je ĉako veĉ, tak da bi njemi nika v-pamet prišlo, je odhájao.

Na drŭgi dĉn je etak erkao Irmiki:

— Na že bode od koga te se vĉile. Vsáki zveĉarek pride k-vama eden vrlí mladĉnec, ki je za svojo pašĉlivost, za rázumnost, za nasledŭvanja vrĉdno znášanje tákše odlikovánje dŭbo, na štero bi ešĉe eden králevski herceg lahko gizdávi bio. Tri mĉsece bode domá, teĉas te se lahko dosta od njega vĉile i potom kleti etakšega hipa te lahko pá nadaljávale; ĉi je nemo-gŭĉe naĉi, tak de tŭdi dobro, kak pa nika se nĉ vĉiti.

— Dosta de bŭgše, drági ájta!

(Dale.)

„Meti i nikaj nĉ dati je vnogokrát hŭše, liki kradnoti.“

Maria v. Ebner.

Zakaj sem Evangeličanec i nej Katholičanec?

Odgovor je posebno za nas Evangeličance v Prekmurji i v raztorjenosti važen i tó zato, ar živemo stalno z drugimi vórniki vküper, bojdisi že v samoj družini ali pa kak sósidje i znanci. Tó sküпно živlénje nas zato nedovejdoma dostakrat pripela do etoga pitanja, da o njem zečnemo globše premišlavati i odgovore iskati. Zagvüšno se ji tüdi dosta i različni najde, ka je povsem razumljivo i štere je eti nej mogóče vse omeniti. Li ništerne razlike naj bodo pokazane, ki nas löčijo od rimokatholičanstva. Mogóče se tüdi najdejo ljudje, ki bodo pravili, da je dnes v 20. stóletji nej potrebno več, da se razpravlja i piše od tej vórski razlik. Zagvüšno toga ne bi biló potrebno, či bi Rim, kak sedež katholičanstva, miren būo. Ali gda čtemo Borromäos-Encykliko, gde pápa šinfa i grdi naše reformatore, či znamo za stroge dolóčbe od mejšani zakonov, za molitve svetoga leta 1925, za povrnitev krivovórcov (Evangeličanov) v rim. kath. cerkev i se spómniimo razni evharistični kongresov, te nam je tó sveteo dokaz, kakšega nakanénja je papeživo. Za nje je evangeličanstvo vsigdar ešče po domače povédano trn v peti, i se bode zato vsigdar trüdílo, da javno ali tajno i z vsými sredstvi, štere na razpolago ma, pa či tüdi s politikov, lahko evangeličanstvi škódi. Prótireformacija je ešče nej končana, nego trpi dale, vsegavč se boj vodi na drugo formo, z drugim orožjom. Mi Evangeličanci k tomí nemremo tüho biti, ar známo, ka je protestantizem nekaj velikoga, z bože pravice porodjenoga. Mi moramo pokazati, ka je nam naša vóra, ki je zrasla s čistoga Evangeliuma i v kom se zato löčimo od katholičanstva.

Što ma prav?

Rim. kath. cerkev se sklicüje na tó, ka je staréša od evangeličanske i tó naj bode dokaz, ka je ona práva cerkev. Či je tomí tak, te je poganstvo ešče najbolje popolno, ar je ono najstaréše. Póleg toga pa, je nej naša cerkev čistoga Evangeliuma, štera ma svoj rojstni den na risale, gda se nastavila v Jeruzalemi prva gmána, staréša od katholičanske? I či se nadale rim. kath. cerkev sklicüje na svoje uspehe, na svojo veliko edinost, ka njeno včenje odgovarja pameti, te mislim, ka nam je nej potrebno k tomí

kaj pripisavati, ar vsi dobro znamo, kak je s tem. Pa či bi že v vsej tej točkaj rim. kath. cerkev prav méla, dönok nej mogla praviti, ka je pravica na njénoj strani, ar Kristuš pravi: jas sem pót, istina i žitek. Njega pa spoznamo samo z Evangeliuma. Zato tista cerkev ma samo lahko prav, za štero je merodajen čisti i neokrnjeni Evangelium i nej vnóge dogme i tradicije.

Boža služba.

Pri rim. kath. božoj službi je nej važno tó, naj vórnik v cerkev pride zato, da čüje Kristušove reči i njij razprávlanje, nego da je pri sv. meši, tó je, da jo samo vidi. Ar na posluhšanje se ne polaga važnosti, štero s toga rszvidimo, ka je meša čteta v latinskem jeziki, da je vórnik ne razmi, ali je pa spoj tüha. Nadale, ka je oltar lepo z zlatom okinčani i má dosta podób, naj vórnik má kaj glédati. Pomislimo ešče na molitev rožnoga venca. Kakše molénje je tó, gde je samo dosta mrmranja i gde vórnik mogóče komaj čaka, ka bi jo že enkrat skončao. Jeli je tó molitev s čistoga srca i more Bóg takše posluhnoti?

Naša cérkev ne trpi nobeni boži služb, štere vórnik ne bi mogeo razmiti, nego njoj ide za tó, naj vsakši čüje Kristušov navuk. Nam zato tüdi nej trbé lepo pozlačeni oltarov, ar je za nas glavno posluhšanje i në glédanje podób. Tüdi ne potrebüjemo rožnoga venca, da bi na njem molitve čteli, nego naše molitve so naj rajši kračise ali zato iz srca. Math. 6, 7: Gda pa molite, ne bojte vnogogučeči liki poganje, ar štima jo, ka bodo v svojem vnógom gučanji posluhneni!

Tüdi rim. kath. cerkev ma Evangelium, ali vórnik ga samo smej tak čteti, kak njemi ga razlaga cerkev. Te razlage so pa dostakrat preveč enostranske i največkrat tak zaobrnjene, ka v hasek cerkvi i në vórniki služijo. Nadale pravi rim. kath. cerkev: ja, v Evangeliumi je boža rěč, ali samo za pretekla pokolénja. Božo rěč za sedanjost i bodóčnost má cérkev, njó glási rimski pápa. Gde ostánejo tü Kristušove reči: jas sem z vami vsakši dén, notri do skončanja světa. (Math. 28, 20). S tem se Kristušove reči vglíhne činijo z onimi ednoga pápa, ali se pa celó zapostávljajo. Rimski pápa se je në napravo samo za naslednika Kristušovoga, nego je celó stópo na njegovo mesto.. Në je več Kristuš gláva cérkvi, nego pápa.

Našoj cerkvi në trbé nikšega Kristušovoga zastopnika, vè je Kristuš stano od mrtvi, on žive med nami ešče dnesdén i On sam je zato gláva našoj cerkvi. Li njegove reči so nam merodajne i zato On ešče dnes po svojem Evangeliumi k nam guči.

Cerkev brez popovstva.

Ka razmi rim. katoličanstvo pod popovstvom?

1.) Med vórniki žive posebna vrsta ljudi — popi, šteri se lóčijo od drugi po gvantanji, ka se ne ženijo i. t. d. Med obema vrstoma, med popovstvom i med prôstim ljudstvom je potegnjena ostra meja.

2.) Popovstvo je samo lahko tam, gde je papežtvo.

3.) Samo popovstvo je práva gmána, v šteroj Kristuš dale žive. Brezi njega nega cerkvi, rávno kak brezi kralá nega králevstva.

4.) Popovstvo tvori zastopstvo bože na zemli. Záto mora biti vsakši vórník brezpogojno pokoren prôti popi.

5.) Njegova móč ravna z cêlim živlênjom vórnika, nê samo v dúševnom táli.

6.) Podložnost prôti popovstvi je dobro delo, tó se právi, da je potrébno za zveličanje. Što ščé spoznati istino, naj ide k popi, on njemi jo razodene. Od njega túdi zvê v spovednici, ka njemi je dužnost činiti i či bode te stao enkrat pred božim sôdom i tam lahko povê, ka je vse činio, ka njemi je pop zapovedao, teda se zagvúšno zveliča. Popovstvo má túdi klúč do dobri del, ka so ji svêti preveč napravili, da je lahko onim dájo, šteri ji premalo májo.

I tó svoje popovsko stališče ščéjo posvedočiti s tem, da právijó!

1.) Nigdár je nê bilô krščanske cerkvi brezi popovstva i tak brezi papežtva.

2.) Že v Evangelijumi je razviden rázložek med apoštoli i ostalov gmajnov. Apoštolje so meli pravico vse voditi i gmajna je samo pokorna bila. Nasledniki apoštolov pa so popevje.

3.) Od apoštolov se eden najbolje odlikuje i tó je Peter. Njegov naslednik je pápa.

Ka mámo mi k tomí povedati?

Mi priznamo, ka je v krščanskoj gmajni potrében vsigdár eden stan ljudi, šteri je zavolo svoje zevčenosti zmožen božo rêč razlagati i gmajno voditi, kak tó spunjavajo naši fararje. Túdi známo, ka so apoštolje v prvi gmánaj meli posebno stališče. Ali tó stališče je pripádalo samo njim i si ga zato poznêši voditelje gmán nemajo pravice prilastiti, kak tó dela rim. kath. popovstvo. Túdi znamo, ka je Kristuš posebno odlikovao Petra z rêčmi: I dam tebi klúče králevstva nebeskoga i kakolj zvežeš na zemli, zvézано bode v nebesaj i. t. d. Math. 16, 19. Ali ete rêči valájo samo za Petra i zato se z nikak-

šim tálom rimski pápa na njé zezávati pravice nema. Túdi je nê istina, ka bi krščanstvo že od začétká papeža melo i ka bi Peter prvi púšpek (prvi pápa) v Rimi bio. Ka se pa pokornosti nasprôti popovstvi tiče, pa moramo povedati, da edino vórník sam má odlóčati od svojega živlênja, on sam je odgovoren s svojim činênjem Bôgi i nê popi, zato njemi túdi samo Bôg lahko odpústi grehe i nê pop, kak je tó pri rim. kath. vadlúvánji. Dúhov. i pastér má dužnost vórniki pomagati, njemi kázati pôt k jasnosti, k istini i tak k Kristuší, ali odlóčati mora poedinec sam. Samo njegovo osebnó razmerje z Bôgom je merodájno, ka pa je pri katoličanci nê slučaj. Tam je že zadosta, či vórník právi: zavolo svoje cerkvi vó-jem. Kakša je tá vórnost? Vzemimo példo iz živlênja zavolo bôgšega zaraznênja. Deklina privoli stópiti v zákon z ednim možkom samo záto, ár njéna mati tak želê. Zagvúšno té móž nemore ž njôv popolnoma srečen i zadovolen biti, da njemi ona ne podari svojega cêlega srdcá. Spodobno je z Bôgom. Mi njemi nemoremo živeti z cêlim srdcom, či smo njegovi samo zavolo cerkvi. Za kak malo rim. kath. cerkev osebnó odločitev štima, vidimo túdi s toga: kak nam je znáto, prepovedáva ednomi lóčenci znôva stópiti v zákon. Ali čudno! Či ga je v prvom zákoni nê kath. dúhovnik zdao, te se smê znôvič oženiti, ár je nê vážno tó, da je té člověk že enkrát oblúbo dolí djao, nego tó, či je bilô v rim. kath. cerkvi zdávanje.

Cerkev spravičanja.

Ka vči R-m? Vsi ljudjé so grehšniki i greh se more popraviti, ka se v očiščávajočem ognji zgodi. Vendar se trplênje v njem že tû na zemli lahko olajša z molitvami, spôvidjov, postom, božov potjôv i dobrimi deli. Ali što nema za tó zadosta dobri del, njemi na pomôč pride ona ti sveti, štere cerkev vsigdár v zálogi má. Nájbôgše pa včinij t'sti, ki stópi v klôšter. On se zagvúšno zveliča, ár ešče takši pomága povnožávati dobra dela ti svêti.

Ka mi právimó?

1.) Dela ti svêti se nam ne vjdijo vsigdár rávno dobra. Či sv. Elizabeta zapústi svojo deco i odíde v klôšter, ali či Franc Assiški bláto zmêša med jesti, naj njemi tak ne diši — je tó svêto? Ne bi bôgše bilô za jesti Bôgi srčno hválo dati i deco kak dobra mati vzgájati?

2.) Túdi sveti nemrejo več včiniti, kak so dužni i záto či cerkev z nj hovimi deli ščé pomagati, té pomága z takšim, šteroga spoj nema.

3.) Nišče si nemore spravičanja i bože milošče zaslúžiti z dobrimi deli. Kak more od Bogá štoj zahtevati plačilo? Jeli je on naš dužnik?

Ja Kristuš právi: po vaši delaj bodete sodjeni. Ali eta dela morajo biti porodjena iz ljubézni do Bogá. Ali dobro dejte pomága svojim starišom záto, naj za tó plačilo dobi? né, záto, ka je lúbi? Záto túdi vsakši vórník nesmi dobro činiti za toga volo, naj si pri Bógi miloščo zaslúži, líki záto, ka tó boža vola i Bóg, kak milostiven Oča njemi zagvúšno v obilnéšoj meri povrné, kak túdi dober stariš svojemi deteti.

Kak že povédano, je tó samo níkelko razlik, v šteri se lóčimo od katóličanstva. Dónok nam že te svetlo kažejo, zakaj smo Evangeličáni. Né samo záto, da smo evang. starišov, nego túdi z ogvúšanja, kak so tó bili túdi naši očáki, šteri so svojega vadrúvanja né tá dáli, čitúdi so za toga volo nájvečkrát vse zgúbiti mogli i kak čé dneš postánejo vnógi Evangeličáni túdi z ogvúšanja. Nikak nesmimo té prestopence záto za božne lúdi meči, kak se tó na žalost vnógokrát zgodí, da právíjo, božen je on človek, ki vóro vó z žepa odá, né pa vero (vadrúvanje.) Té pregovor je napačen, ár vsakši smé prósto iskati istino i pravico. Záto samo leško za srečnoga zovémo onoga, ki je najšeo Kristúša i se je odévao njegovim rečam: Hodte k meni vsi, ki ste obrúdeni i oklajeni i jas vam dam počínek. Vzemite na sébe járem moj i včíte se od méne, ár jas sem krotki i ponízen iz srcá. Tak nájdete počínek dššam vašim, ár moj járem je hasnoviti i moje bremen je leško. (Math. 11, 28)

VREČIČ VILJEM, stud. theol.

Na desetlétnico posvetšjenja cerkvi.

Pisala: KOVATŠ FRIDA.

Svéték veselí nam dnes je dáni,
Vsi smo v-cérkev našo pozváni.
Čújte li zvonov tak veselí glás,
Ár je dnes en veliki den za nás!

Desét lét je komaj, ka cérkev stoji,
Pesem zvonov z-tórma doni,
V-vesélom i žalostnom časi nam právi,
Ka Boža milošča samo cérkev postávi.

Ár Bog je smileni od vóke mao,
Túdi nam je On te blagoslov dao,
Ka dnes eti mi naše roke sklenemo,
I njemi záto našo hválo dámo.

I žnjím vréd vsem onim po širnóm svéti,
Ki so v našoj skrbi tál meli vzeti,
Ki so nam pomákali hram Boží zidati—
Večen spomín našoj veri postaviti.

Zdaj samo naj vedno ostáne Bog z-nami,
Nás pela po poti, na štero smo zváni.
Molítev pobožna zdaj ide v-nébo,
Zahválnost nesé v-mesto svéto!

Ousvetnost i správišče Gustáv Adolfa družstva.

Prekmursko evang. Gustav Adolfa fialno družstvo je svojo letošnje ósvetnost i správišče sept. 5 ga v M. Soboti melo, na šterom so tao vzéli zastopníci vsé naši prekmurski gmán i dosta priátelov-priátelic Gustáv Adolfa družstva.

Ousvetnost se je ob 8. vóri začnola vu cérkvi z popévanjem pésme „Vadrúvanje, oh ti boží dár“. Godina Števan petrovski dúhovnik so na podlági Gal. 6, 2 predgali i bogámolili. Zmés so Bác Jánoš solopopéváli „Oča naš“, pálik soloigráli na goslaj; obojkrát so jih na orgolaj sprevájali Kováts Anuška.

Zatém so predsedník družstva Luthár Ádám puconski dúhovnik meli svoj odprtni govor od Jezúšovi čúd vu naši dnévi. Potem so ódprli gjúléš i napredáli svoje naznanilo od družstvenoga žitka v pretečenóm leti. Z toga naznanila li ništerne točke zamerkamo ese.

Notrijemánja je bilo z ostálím i žojom prvěšega leta navkúp 13 625 25 D; več 309 25 D, líki v prvěšem leti. Darúvano je po faraj: Puconci 4 041 D 25 p, M. Sobota 1954 D, Bodonci 1788 D 25 p, G. Slaveči 1.129 D 50 p, Križevci 874 D 75 p, G. Petrovci 733 D 25 p, Hodoš 679 D 50 p, Moravci 610 D, Domanjševci 425 D, Lendava 400 D, Apače 295 D. — Poprèkno spádne na dúšo 63 par, dónok etak poprèknost se vu pojedini faraj etak razvíja: Lendava je dála za vsakov dúšov 1 D 10 p, Puconci 1 D 5 p, Apače 90 p, Hodoš 85 p, M. Sobota 82 p, Bodonci 74 p, G. Slaveči 71 p, Moravci 47 p, Domanjševci 34 p, G. Petrovci 31 p, Križevci 20 p. — Decé dár je vózanéao 937 Din 75 par.

Podpore so dáne: Apačam i Lendavi 1850 — 1850 D, Slavečam 300 D, Seli 200 D, Domi Diakonis v N. Vrbasi i Šrotišnici v N. Pazovi 100—100 Din. Gorioštánjena šuma je pólég pravil dána glávnomi družtvi.

Predsedník so se spoštívajóčimi rečámi spomínali z Kúhár Jánoša, kak z kotrige družstvenoga predstojníkstva, ki se je prem. 1. nov 24-ga odselo vu vekivečnost. Za novo kotrigo predstojníkstva je správišče zvolilo Šiftar Lajoša veltgovca i fabrikanta v M. Soboti.

Nazádnje so predsedník zahválnost vadrúvali vsém onim, ki so se vkomtáli trúдили za pozdignjeni tekáj létne ósvetnosti, i z molítvov zaključili správišče. Z cérkvi vóidóči so 287 din. cffertoriuma položili na cio Gustav Adolfa podpornoga družstva.

Svétek radosti v Morávci.

Morávská fara je oktobra 9 ga znameniti dén mèla. Njénoga nòvoga dùhovnika, Kùhár Franca, rojáka fare, siná edne nájkrepkéše fárne familije, so inštalirali vu dùhovniško čest Kovátš Štefan senior.

Ob toj vesélej priliki so nej samo domáči faráni i ogengas'ci prišli vu lépom računi vu Gospodnovo hižo, nego z blúzi i daleče je dosta gòstov túdi prišlo radúvat se z tími radúvajòčimi. Prišla je rodbina nòvoga dùhovnika; prišli so Heiner Gèza i Luthár Ádám dùhovnika, Darvaš Aladár kaplán, z Apač pod vodstvom Kerčmar Zoltán predigara i Vrečič Vilmoš teologuša se je pripelalo eden pun autobus gòstov; tam smo vidili zastopnice sobočkoga fárnoga ženskoga društva, tam je bilo učitelstvo zevše šól fárnoga prestora i dosta drúgi . . .

Ousvetnost se je začnola z občnim popévanjem 392 pesme. Potom so Luthár dùhovnik molitev pravil i epištolo čteli (Efez. 4, 1-6). Po občnom popévanji 373. pesme so Kovátš senior od nòvoga dùhovnika vòvzéli predpisano prisego i boži blagoslov prosili na pastéra i njegovo čredo.

Po občnom popévanji 207. pesme so Kùhár Franc inštalirani dùhovnik stòpili na predganco i na podlági Rml. 1, 16 obdržali svojo návodno predgo. Z genljivostjov so pozdravili gmáno, štera jih je pred ednim letom zebrała i vu štero so z radostjov ino istínskòv lúbéznostjov prišli. Razprávlali so svoj cio, šteri je: Evangeliom Kristušov predgati vu cèrkvi i vu šòli, radúvajòčim i jókajòčim. K spunjávanji svojega pozvánja so prosili pomòč vsákoga, da se tak zida gmána njihova. Okò je nê ostalo sùho, gda so se vsèm, predvsèm pa svojim roditelem i rodbini zahválili, ka so njim pripomogli do toga, ka eto vero so lahko doségnoli. Po molitvi i naznanilaj je moški khoruš pod vodstvom Škalič Dežò kántora popévaò „Radosti skuza polèva“ pesem.

Za'ém je bilò ósvetno správišče vu cèrkvi. Správišče so Kovátš senior ódprli, potom pa nòvi dùhovnik dale vodili. Na tom správišči so nòvoga dùhovnika z lúbéznostjov pozdravili Luthár puconski dùhovnik i tò vu iméni puconske bivše materske fare; vu iméni seniorátne Gustáv Adolfa podružnice; vu iméni prèkmurski evang. časopisov i nazádnje vu svojem lastívnem iméni. Nòvi dùhovnik so zahválili pozdrávenje i potom zaključili ósvetno správišče. Po občnom spévanji

6. veršuša 373. pesme so z Bože hiže razhája-jòči vernici offertorium darúvali na Gustáv Adolfa drústvo.

Opoldné so v Titanovoj gostilni pri obilno prestreti stolaj nòvi dùhovnik za svoje gòste meli dùhovščino, svojo rodbino, zastopnice sobočkoga ženskoga društva, učitelstvo na fare prestori ležéči šòl, fárne presbitere i ogengasilce, pa več svoji prijátelov. Med prijétnim medsebnim zgovárjanjem so več vòr bili vkúper gòstje, vu šteri iméni so Luthár dùhovnik zahválili obilno pogostitev i želeti nòvomi dùhovniki Kùhár Franci, naj skòz dúgi lét z Gospodnovov svétov Rečjov tak nasitšáva i napája človeče dùše, ka ednòk lahko pridejo na nebesko gòstšenje! - L -

Rázločni máli glási.

Radosti glás. „Nej z pravice dèl, štera bi mí včínili, nego pôleg smilenosti svoje je nás zveličao.“ (Titus 3, 5)

Gor. Slaveča. Okt. 30 ga bomo obhájali 10 létnico posvetšenja naše Bože hiže. Pri lépòj ósvetnosti gláven tao bode oprávlalo naše fárno žensko drústvo.

Gustáv Adolfa glávno drústvo v Jugoslaviji je svoje VI. letno správišče i ósvetnost t. l. okt. 15. i 16. melo vu fari Buljkes (Bačka). Z našega seniorata sta na tom správišči tao vzela Luthár Adam blagajnik društva i Škalič Šandor lendavski dùhovnik. Od vsega več pride v prišestnoj numerl.

Zgrablivo namigávanje? Vu redovéki za sept. 11. v Črenovci je po triploma bilo naznanjeno, ka „se bo slovesna sveta meša slúžila za celo Slov. krajino, za ves njeni narod doma i v tújni . . . naj ga Marija vzeme pod svoj materni plašč i njemi sprosí vremenitno, predvsèm pa vekivečno bláženost.“ — Léknoli smo se nad etakšov čúdnov lehkotov, štera vse lúdstvo Prekmurja v takše líce postávla, kak da bi se vu svojoj cèloti pokorávalo r. kat. veri. Túdi po etoj pòti prosimo evang. vernike, naj krepijo sebé i svoje gmáne z tístim starínskím včenjom evangelioma, šteroga so reformatorje glásili i naši očáci med skúšávanjami dúgi stotín túdi nevkleknjeno vadlúvali.

Prestopi v evang. cèrkev. Pri rokaj mámo uradno vòpokázanje, pôleg šteroga je vu stellerskom evang. seniorati vu prvoj polovici t. leta prestopilo vu evang. cèrkev vkúp 2.203

dúš; od 1933 jaň. 1. do 1938. jun. 30. tó je v 5½ letaj pá skupno 13.155 dúš je prestopilo v našo cérkev. Šteierski seniorát stojí zdaj z 22 gmán i má 49.850 dúš. Šolske decé je bilo v pretečenom šolskom leti 7261, štera je 248 krajaj v 568 čuporaj, tjedensko v 606 vöraj vdáblala versko včenjé. Brezi verskoga včenjá je ostalo na 7 mestaj vküp 24 decé. — D. Španuth senior, ki so nam zvünzgorjni skupni djátk vse túdi po drobnom po gmánaj vöpokázali, so se v posebnom svojem písmi celö pohválno spomínali z Puconskogá svetüvanja i zévsega, ka so vu toj gmáni ino pri nášem dobrom lüdstvi lépoga i dobroga vidüli.

Oktoبرا 23 toga, v nedelo pred poldnévom ob 11 toj vöri prék dájo svojemü pozváonj v Rakičani povékšano kmetijsko šólo. Z daléšnji i bližánji vésnic dosta lüdi bóde z-radostjöv prihájalo v-Rakičan tál jemát vu tom dogodki i glédat tó šólo, štera je z dijákov internátom povékšana. Celoga Prékurmja prebiválstvo radost ob séde té šóle gori postávlanje. Tak čütimo, ka se nam z tém edno dávno želénje spuni. Istina, ka naša mladézen né nateliko tó šólo želé, nego ráj se tere v Nemčijo i vu Francijo idti, gde se njé dober slüž ponüja, ali nesmimo pozábíti, kaj tam túdi ráj gori vzemejo vučene delavce i bogše je pláčajó. Vu kmétskoj šóli de se mladézen predpoldnévom z-knig včila kmetijstva návuk, po poldnévaj pa vu praksi vajala na póli, vu ográčeki sadoveno drevje, zelenino, trstje itv. gájiti. Z-srdcá poráčamo evang. roditelom tó šólo. Naj se paščijo v njó svoje siní pošilati. Vu vezdáš njem vrémenü že kmetijstvo túdi potrebüje znánje, né samo telovno móč.

Za novoga verovučitelá v Mačkovce je imenüvan Jonáš Štefan puconski predigar i katehet.

V Puconskoj fari je na Gustáv Adolfa Podpornico nasledjüjüči áldov vküpnabránü: dohodék mošnje na svétek reformácije 105 D, of fertorium na Trikrálovo 115.25 D, dár konfirmándušov 283 D, darüvanje decé nedelske šole 171.5 D. S toga je dáno v Moščanskoj šóli 28 D, v Predanovskoj 42 D, v Brezovskoj 25.50 D, v Puconskoj 15 D, v Sebeborsoj 22 D i offeritorium 39 D, dár fárnoga ženskoga družstva 400 D, dár fárnoga mladinskoga družstva 500 D, dári po zlátöj knigi: 1430.5 D, nabéranje v 17 vesnicaj: 1036 D. S toga so dáli: Markišavci 31, Predanovci 90, Puconci 166, Lemerje 58.50, Gorica 76, Brezovci 72, Pužavci 62.75, Andrejci 70, Polana 28, Dolina 32, Šalamenci 70, Bokračü 15, Moščanci 57.75, Pečarovci 52, Krnci 21, Vaneča 72, Sebeborci 62 D. Vsevküp je tak darüvano 4041 Din 25 p. — Gde vola, tam pöt i móduš. Bógi díka za vse!

Lendava. Od Prekm.-ga G. A. Družstva smo dôbili 1850 Din podpore, od toga je 200 Din dár Puconskoga fárnoga mladinskoga družstva. Z Nemčije od G. A. Dr. nam je obečano 200 Mark na odplačilo cerkvenoga dugá. Túdi po etoj priliki se z srdcá zahválimo vsem tem našim dobročinitelom, ki z svojov verebratskov lübéznostjöv pomagajo nositi našoj máloj gmáni veliko bremen. — Sk.

NOVO! Izšla je evangelija polna knjižica „Pridi k Jezusu“! Knjižica vabi k Jezusu, prijatelju grešnikov. Obsega 64 strani ter stane izvod Din 4; kdor naroči 10 izvodov dobi po Din 3.75; 50 izvodov pa po Din 3.50. Ugodna prilika za delavce v Gospodovem vinogradu. Naroča se pri Vekoslav J. Korošec, evang. misionar, Ljubljana—Moste, Bezenškova 34/l.

Ka novoga? Zánjni dnévi meseca septembra so bili preveč napéti. Šlo se je za to, ali se z mirnim potom poravna pitanje čeških Nemcov v Sudetaj ali pa z bojnov. Razgovor med Hitlerom t angleškim ministerskim predsednikom v Gottesbergi je ostao skoron brez uspeha i so Čehi razglásili mobilizácijo. Nemci so túdi ednáko šteli i v 24 vöraj bi že napadnoli Češko, či na posredovánje Mussolinija ne bi bila pozvána konferenca v München, na sterój so tao vzéli Nemčija, Italija, Angleška i Francija. Tú so končno sklenoli na 13 vörskoj seji, ka se sudetski Nemci do 10. oktobra morejo prekdati Nemcam, v ništernü mešani krájaj se pa more zvršiti glasovánje. S tém so Nemci pridobili ešče okoli 4 milijonov prebiválstva i 148 fabrik z bogatimi bregámi. V Nemčiji je zdaj 79 milijon lüdi. Čehi so se zednim zavézali do novoga leta prepüstiti Vogrom vogrske kráje t. j. Komárom, Ipolyság, Párkány, Sátoraljaujhely, okolico Kasse i Pozsonya, Poljákom pa precejšnji tao silezijskoga ozemlja, štero so Čehi zaseli l. 1920., gda so se Poláci i Rusi bili. S tém je nevarnost bojne odstranjena i svet se je pomiro. Češki prezident Beneš je odstopo, 2 letnika notripozváni soldákov so domö püstili i komunistične organizácije razgnali, Slovákóm so pa dáli autonomijo, a od Anglije dobijo 30 mil. funtov posojila. Vláo na Češkom vodi generál Širovi, ki je kak vodja češki legionárov v Rusiji v bolševiške roke dao admirála Kolčaka v Irkutski. — Stalin pá „čisti“. Kak se vidi, on nešče vlditi pametnejši lüdi pred sebov. Dao je spoloviti 34 višišü of cerov, maršala Blüchera dao bujti, zvünešnji komisar Litvinov je pa túdi v nemilost spadno zavolo zafüžane politike, ka ne mogao priti z ovimi štirami v Müncheni k ednomü stolü! — Naš parlament je razpüščenü; nove poslanske volitve bodo v nedelo, 11. decembra. Imenüvaniva sta dvá noviva ministra: eden za telesno vzgojo národa, drügi pa brez portfelja.